

Dr Robert Vannoy , Kings, Wykład 1

© 2012, Dr Robert Vannoy , Dr Perry Phillips i Ted Hildebrandt

Wprowadzenie – Tytuł Autorstwo i data

Wprowadzanie w kurs

Nie zamierzam robić nic więcej poza przeczytaniem tego dzisiejszego wieczoru w tej wprowadzającej części kursu. Chcę to zrobić za pomocą materiałów informacyjnych, ponieważ niektóre z nich są nieco skomplikowane i pomyślałem, że prawdopodobnie łatwiej będzie ci je mieć w formie pisemnej niż robić notatki. Kiedy przejdziemy do samej Księgi Królewskiej i jej treści, nie zamierzam tego robić i będziesz musiał polegać na własnych notatnikach. Ale za ten materiał wprowadzający dałem ci materiały informacyjne.

A. Tytuł: Królowie

Pierwszą rzeczą, o której chciałem porozmawiać, jest nazwa. Hebrajski tytuł to „Malakim”, czyli „Królowie”. Nie ma dowodów na to, że księga została podzielona na dwie części w tekście hebrajskim aż do wydania Biblii hebrajskiej opublikowanej przez Daniela Bomberga w latach 1516-1517 w Wenecji. Podział księgi na dwie części wprowadziła Septuaginta. To jest greckie tłumaczenie Starego Testamentu, które łączy Królów i Samuela w jedno wielkie dzieło historyczne zatytułowane „Pierwsza, Druga, Trzecia, Czwarta Księga Królów” lub „Królestwa”. Hieronim zmienił to w Wulgacie na „Jeden, dwa, trzy, cztery króle”. Podział materiału na dwie części zachował się do dziś zarówno w hebrajskich, jak i nowożytnych wydaniach Biblii. Myślę, że warto o tym wiedzieć, zwłaszcza że możesz zobaczyć odniesienie do „Jeden, dwa, trzy, cztery króle”, którego tytuł użył Hieronim w Wulgacie. W tradycji rzymsko-katolickiej te tytuły są nadal używane, więc możesz zajrzeć do komentarza lub kiedyś w swojej lekturze natknąć się na odniesienie do „Trzech Króli” i zastanawiać się, co to jest. „Trzech Królów” byłoby tym samym, co nasza 1 Królewska, ponieważ, jak widzicie, w Wulgacie Samuel był nazywany Pierwszym i Drugim Królem, a następnie

Królowie nazywają się Trzecim i Czwartym Królem, ponieważ w Wulgacie Samuel i Królowie byli niejako używani jako jednostka : Jeden dwa trzy cztery.

W tradycji hebrajskiej księgi Samuela nazywane są Samuelem, a Księgi Królewskie nazywane są Królami i tym się kierujemy. Ale pierwotnie obie te książki stanowiły jedną całość. Jest jedna Księga Samuela i jedna Księga Królów. Podział na dwie części został dokonany dopiero w Septuagincie, ale potem przez Septuagintę powrócił do tych późniejszych wydań tekstów hebrajskich, tak że nasz obecny tekst hebrajski otrzymujecie dwie księgi Królewskie i dwie księgi Samuela. Ale to naprawdę nie było oryginalne.

Jest jednak jasne, że materiał obu ksiąg stanowi pierwotną jedność. Podział następuje w dość arbitralnym, choć odpowiednim miejscu po śmierci Achaba w 1 Król. 22:37 i Jehoszafata w 22:30. Achab był królem na północy, a Jozafat na południu. Śmierć dwóch głównych królów znajduje się w ostatnim rozdziale Pierwszych Królów, więc jest to odpowiednie miejsce. Ale to pozwala opisowi panowania Achazjasza w Izraelu, czyli 22:51-53, nałożyć się na koniec Pierwszych Królów i początek Drugich Królów. To samo dotyczy Eliasza, którego życie jest opisane w 1 Księdze Królewskiej, ale którego przeniesienie do nieba jest opisane w 2 Księdze Królewskiej. Tak więc podział jest nieco arbitralny, ale w dość odpowiednim miejscu.

Wzięta jako całość, księga zajmuje dobrze określone miejsce w kanonie Starego Testamentu wśród dawnych proroków. „Byli prorocy”: to tradycyjna żydowska nomenklatura lub określenie tego, co zwykle nazywamy księgami historycznymi. Ale Dawni Prorocy, Jozue, Sędziowie, Samuel i Królowie razem opisują historię Izraela przed wygnaniem w Kanaanie. Rozpoczęły się po śmierci Mojżesza, a kończą wraz ze śmiercią Nabuchodonozora, następcy Evil-Merodacha , który położył kres niepodległości Izraela. Kings opisuje koniec rządów Dawida, Zjednoczone Królestwo pod rządami Salomona i podzielone królestwo w całości.

B. Treść ogólna – 3-krotna struktura

W porządku, B to: „Treść ogólna”. Kings opisuje ostatni okres historii Izraela przed wygnaniem. Rozpoczyna się wraz ze śmiercią Dawida i w naturalny sposób dzieli się na trzy główne części. Te trzy części to: 1 Król. 1-11, która jest opisem panowania Salomona, pod którym królestwa Izraela i Judy są zjednoczone. Po drugie, 1 Krl 12 - 2 Krl 17 opisują historię Podzielonego Królestwa aż do upadku Izraela, to znaczy Królestwa Północnego wraz z zajęciem Samarii przez Asyryjczyków. To rozciąga się od 1 Królewskiej 12 do 2 Królewskiej 17 - druga główna sekcja. Trzeci to 2 Krl 18-25, gdzie masz Królestwo Judy aż do zniszczenia Jerozolimy z dwoma dodatkami dotyczącymi Gedeliasza (2 Krl 25:22-26) i Jehojachina (2 Krl 22:25, 27-30). Teraz, kiedy mówię królestwo Judy *aż do* zniszczenia Jerozolimy, to jest królestwo Judy po upadku Samarii na północy aż do końca, od 722-721 pne aż do 586 pne. Więc to są trzy główne Sekcje.

W drugiej części historia obu królestw nie jest przedstawiona w oddzielnych narracjach, ale raczej w sposób równoległy. Począwszy od Jeroboama I, stosowaną techniką jest opisanie panowania i działalności określonego króla, a następnie przejście do wszystkich królów w innych królestwach, które były mu współczesne, a następnie poruszanie się tam i z powrotem w ten sposób. Charakterystyczną cechą kompozycji księgi jest osadzenie opisu każdego króla w ramach formuł wstępnych i końcowych. Formuła wstępna zawiera zwykle sześć następujących elementów: wiek sukcesji, długość panowania, miejsce panowania, imię matki, ocenę panowania i synchronizację. To znaczy zaczął panować w takim a takim roku króla w innym królestwie. Synchronizuje się z tym. Formuła końcowa zwykle zawiera dodatkowe źródło, takie jak: „Resztę akt tego a takiego można przeczytać w innym miejscu”. Zawiadomienie o śmierci, miejsce pochówku, nazwisko następcy.

1. Wstępne formuły ramowe dla każdego króla

Przykładem tego schematu jest Rechoboam w 1 Król. 14:21: Miał czterdzieści jeden lat, kiedy został królem, panował siedemnaście lat w Jerozolimie, jego matka miała na imię Naama, była Ammonitką. W 14:29-31 czytamy: „Czyż inne wydarzenia panowania Roboama i wszystko, co uczynił, nie są opisane w księdze kronik królów judzkich? I Roboam spoczął ze swoimi ojcami i został pochowany z nimi w Mieście Dawidowym. A jego syn Abiasz został po nim królem”. Widzicie więc, że tego rodzaju formuły na początku i na końcu panowania są dość standardowe przez cały czas dla każdego z królów. Nie wszystkie zawierają wszystkie te elementy, ale zwykle zawierają ich całkiem niezłą liczbę.

Poczynając od Abiasza, do formuły wprowadzającej wprowadza się kolejny element, a mianowicie synchronizację z panowaniem innego królestwa. 1 Królewska 15:1: Abiasz był drugim królem na południu; Pierwszy był Roboam, potem Abiasz. O Abiaszu jest napisane: „W 18^{roku} panowania Jeroboama, syna Nebata, Abiasz został królem Judy”. To jest twoja pierwsza synchronizacja. Jeroboam był pierwszym królem na północy, a w 18^{roku} swego panowania Abiasz zaczyna panować na południu. Z Nadabem z Izraela w 1 Król. 15:28 i Asą z Judy, 1 Król. 16:10-11, rok śmierci

Ela jest również zsynchronizowany. 2. Ocena każdego króla Najważniejszym elementem we wstępnej i końcowej formule jest jednak osąd lub ocena króla według kryterium, czy był on wierny Panu i przymierzu, czy też nie. popadł w bałwochwalstwo. Ponieważ królowie Izraela, czyli Królestwa Północnego, wszyscy uczestniczyli w kulcie cielca w Betel i Dan, wszyscy oni „poszli drogą Jeroboama, syna Nebata, który doprowadził Izraela do grzechu” — 1 Król. 15:34. Jedyne w przypadku Jorama, 2 Król. 3:2 i Ozeasza, 2 Król. 17:2, osąd zawiera pewne pochwały. Widzicie więc z królami północnymi, ponieważ zaraz po podziale królestw Jeroboam postawił te cieleta w Betel i Dan, ale ci północni

królówie wszyscy szli drogą Jeroboama, syna Nebata, w bałwochwalczym grzechu.

Ocena królów Judy jest nieco bardziej zniuansowana, ale nawet jeśli ogólnie rzecz biorąc w ich działalności są rzeczy, które spotykają się z aprobatą, pozostaje fakt, że nie usunęli oni wyżyn. Bezwarunkowe pochwały są dane tylko Ezechiaszowi i Jozjaszowi – 2 Krl 18:24, 2 Krl 22:3 i 23:8.

Pięciu królów otrzymało kwalifikowaną aprobatę: Asa, Jehoszafat, Jehoasz, Azariasz i Jotam. W przypadku tych pięciu królów jest powiedziane, że byli oni zasadniczo dobrymi królami, ale nie usunęli wyżyn. Więc jest ta kwalifikacja. Jeśli spojrzysz na te teksty, możesz to zobaczyć. Najsilniejsza dezaprobata dotyczy Achaba z Królestwa Północnego 1 Królów 16:29-34 i Manasses na południu, 2 Królów 21.

3. Debata nad datowaniem formuł Są to formuły, które wprowadzają i kończą opisy panowania różnych królów. Powszechnie przyjmuje się, że te formuły ramowe są dziełem samego autora, chociaż mógł on zebrać szczegóły zawartych w nich informacji z archiwów sądowych. Istnieją jednak różnice zdań co do czasu ich powstania. Spójrz na *Uberlicha Geschichte 1943*". To *studium historyczne Traditions autorstwa* Martina Notha. Angielskie tłumaczenie to *Deuteronomistic History*, zostało przetłumaczone w 1981. To bardzo wpływowe pismo. Martin Noth sugeruje, że te wstępne i końcowe formuły są najnowszym materiałem w Księdze Królewskiej i stanowią ostateczną ramę, w której osadzono wcześniejszy materiał.

Z drugiej strony Alfred Jepsen, *The Sources of the Books of Kings*, 1956, zajmuje dokładnie przeciwne stanowisko. Mówi, że materiał ramowy jest najstarszym materiałem obecnej Księgi Królewskiej, wywodzącym się z tego, co nazywa „synchronistyczną kroniką” Izraela i Judy, w tym materiału z kronik obu królestw. Jego kompozycję przypisuje kapłanowi żyjącemu mniej więcej pod koniec okresu Podzielonego Królestwa. Zapewniło to strukturę, w której późniejsi

redaktorzy wstawiali wszelkiego rodzaju materiały z innych źródeł. Jepson uważa kronikę za rdzeń obecnej Księgi Królewskiej, zawierającej w skondensowanej formie historię obu królestw aż do czasów Ezechiasza. Bardziej szczegółowa dyskusja na ten temat zaprowadziłaby nas za daleko. Nie chcę się zbytnio angażować w takie sprawy.

4. Podział bliższy – Wielka Brytania – 1 Król. 1-11

Kiedy przyjrzymy się bliżej pierwszej głównej części, 1 Królów 1-11, okaże się, że dzieli się ona na materiał wprowadzający, rozdziały 1 i 2 oraz rozdział końcowy 11. Pomiedzy tymi dwoma częściami, rozdziały 3-10, wyśrodkowane na „A” Mądrość Salomona, rozdziały 3 i 4. „B” to budowa świątyni i pałacu, rozdziały 5-9; i „C” jego pomyślność i bogactwo, rozdział 10. Czytelnik od razu zauważy, że autor tak ułożył ten materiał, aby umieścić ciemną stronę życia i działalności Salomona w ostatnim rozdziale. Układ ten nie jest ściśle chronologiczny, co widać zwłaszcza w 11:14ff. które w większości odnoszą się do wydarzeń znacznie wcześniejszych niż poprzednie i następne wersety. Cóż, taka jest struktura tej pierwszej sekcji. 1 Księga Królewska 1-11 dotyczy Salomona i końca Wielkiej Brytanii.

5. Drugi podział – 1 Król. 12-2 Król. 17 – Podzielone Królestwo

Druga główna część, 1 Król. 12 – 2 Król. 17, zawiera historię okresu podzielonego królestwa. Obejmuje okres od śmierci Salomona do asyryjskiego wygnania Królestwa Północnego w 722 rpn. Jest to zdecydowanie największa z trzech części. Podział tego materiału na, rzekłbym podrozdziały, jest znacznie trudniejszy niż w przypadku materiału dotyczącego panowania Salomona. W pierwszej części jest jeden król w około 40-letnim okresie historii. Druga główna część, 1 Król. 12 – 2 Król. 17, zawiera historię Podzielonego Królestwa od śmierci Salomona do upadku Samarii. W drugiej części znajduje się wielu królów w obu królestwach i ponad 200 lat historii.

Tylko w jednym przypadku istnieje jednoczesna sukcesja w dwóch królestwach. Głównie wtedy, gdy Joram z Izraela i Ochozjasz z Judy zostali zabici tego samego dnia przez Jehu. 2 Królów 9:21-28. Rewolucja Jehu stanowi zatem jeden główny punkt podziału dla tej części, 2 Król. 9. Zobacz zarys części 2 i 3.

Pytanie brzmi, jak dalej podzielić materiał. Oto coś zupełnie innego, co wymaga naszej uwagi. W większości pozostałego materiału prorocy Eliaz i Elizeusz zajmują dominujące miejsce. Ci dwaj mężczyźni stanowią punkty orientacyjne dla wielu narracji. Czas Eliasza zaczyna się od 1 Król. 17:1, a czas Elizeusza to 2. Król. 2:1. To daje nam trzy główne punkty orientacyjne dla 1 Krl 12- 2 Krl 17. 1) 1 Krl 17, Eliaz; 2) 2 Królewska 2:1, Elizeusz; 3) 2 Królewska 9, Jehu. Są to trzy podziały 1 Królów 12 - 2 Królów 17.

Spróbuj to rozgryźć, to trochę trudne ze względu na całą synchronizację, zasady królów na północy i królów na południu. Ale myślę, że są trzy rzeczy, o których można powiedzieć, że można coś powiesić: 1 Królewska 17 to Eliaz, 2 Królewska 2 to Elizeusz, a 2 Królewska 9 to Jehu. Jehu jest postacią znaczącą. Więc te podziały dają ci jakieś główne punkty podziału.

Jeśli chodzi o okres przed Eliazem, właściwym punktem podziału jest zakończenie 14 rozdziału 1 Księgi Królewskiej. Rozdziały 12-14 przedstawiają historię Jeroboama I i Roboama, dwóch pierwszych władców podzielonego królestwa. Rozdziały 15-16 dotyczą obu ich następców aż do czasu pierwszego pojawienia się Eliasza. Rozdziały 17-19 skupiają się na Eliaszu. Rozdział 20-2 Kings 1 zawiera historie Eliasza przeplatane opowieściami o wojnach Achaba z Syryjczykami z Damaszku. 2 Księgi Królewskie 2-8 koncentrują się wokół służby Elizeusza, a 2 Księgi Królewskie 9-10 opisują rewolucję Jehu.

6. Ostatnie dni Judy – 2 Księgi Królewskie 18-25 2 Księgi Królewskie 11-14
dotyczą panowania Joasza i Amazjasza w Judzie oraz ówczesnych królów Izraela.
2 Księgi Królewskie 15-17 dotyczą ostatnich dni Królestwa Północnego ze współczesnymi królami Judy.

Ostatnia główna część, 2 Król. 18-25, dotyczy ostatnich dni Królestwa Judy, począwszy od panowania Ezechiasza, a skończywszy na znaczących rządach Manassesza i Jozjasza. Dobra, tyle w kwestii ogólnej. Daje to pewne wyobrażenie o materiale zawartym w 1 i 2 Księdze Królewskiej.

C. Autorstwo i źródła 1. Jeremiasz i in.

„C” to „Autorstwo i źródła”. Po pierwsze autorstwo. Kwestia, kto napisał 1 i 2 Księgę Królów, była od dawna przedmiotem dyskusji i nie zawierała zbyt wielu solidnych dowodów uzasadniających wyciągnięcie konkluzji. W Misznie Jeremiaszowi przypisuje się autorstwo 1 i 2 Księgi Królewskiej. Chociaż nie jest to niemożliwe, wydaje się wysoce nieprawdopodobne. Niewielu, jeśli w ogóle, współczesnych uczonych uznaje to za wiarygodną tradycję. Chociaż Gleason Archer we *wstępie* uważa za możliwe, że Jeremiasz był autorem wszystkich rozdziałów oprócz ostatniego, co jest interesujące. Ktokolwiek to napisał, musiał znaleźć źródło ostatniego wydarzenia w Księdze Królewskiej, którym jest śmierć Jehojachina, 2 Królów 25:27-30. Chociaż jego śmierć nie jest wyraźnie wspomniana, tekst mówi o zaopatrzeniu przy stole króla tak długo, jak on żyje. Jak długo żył, nie wiemy. Wiemy, że Jehojachin został zwolniony z więzienia w 37^{roku} wygnania, w roku, w którym Ewilmerodach zastąpił Nabuchodonozora jako król Babilonu. Jest to rok 562 pne, czyli około 25 lat po upadku Jerozolimy, 2 Król. 25:27. Patrząc na 2 Królewską 25:27 i czytasz: „W 37^{roku} wygnania Jehojachina, króla Judy, w roku Evil- Merodach został królem Babilonu, uwolnił Jehojachina z więzienia ²⁷ dnia 12. ^{miesiąc}. Przemówił do niego życzliwie i dał mu zaszczytne miejsce wyższe niż innych królów, którzy byli z nim w Babilonie. Tak więc Jehojachin zdjął więzienne ubranie i przez resztę życia regularnie jadał przy królewskim stole. Król dzień po dniu dawał Jehojachinowi regularne kieszonkowe, dopóki żył”. To jest 37^{rok} jego wygnania, czyli 562 pne

Wiemy również, że Jeremiasz został powołany na proroka w 13^{roku} panowania króla Jozjasza. W Księdze Jeremiasza 1:2 czytamy: „Słowo Pańskie

doszło do niego w 13 ^{roku} panowania Jozjasza, syna Amona, króla judzkiego”. Kiedy był jeszcze bardzo młody, Jeremiasz mówi: „Jestem tylko dzieckiem” w Księdze Jeremiasza 1:6. Jozjasz zaczął rządzić w 640 rpn. Jeśli założymy, że Jeremiasz miał 20 lat, kiedy został powołany na proroka, to w chwili uwolnienia Jehojachina miałby 85 lat. Widzicie, 640 rpn. jest 13- ^{tym} rokiem Jozjasza. Jeśli Jeremiasz miał wtedy 20 lat, urodziłby się w 647 rpn. A jeśli porównasz rok 647 z 562, który jest rokiem wyrażenia uwolnienia Jehojachina, co oznaczałoby, że Jeremiasz miał 85 lat w momencie, w którym Jehojachin zostaje uwolniony. Jeśli dodamy jeszcze pięć lat, w których Jehojachin cieszył się nowym statusem, będąc tam zwolnionym z więzienia, otrzymamy około 90 lat dla Jeremiasza.

Chociaż nie jest niemożliwe, aby Jeremiasz żył tak długo i napisał w 1 i 2 Księdze Królewskiej, nie wydaje się to prawdopodobne z różnych powodów. Po pierwsze, EJ Young zwraca na to uwagę we *wstępie* na stronie 188, że wydaje się prawdopodobne, iż relacja o deportacji i uwięzieniu Jehojachina została spisana w Babilonie, ale Jeremiasz został zabrany do Egiptu. Pamiętajcie, po zdobyciu Jerozolimy Jeremiasz udał się do Egiptu – Jeremiasz 43:1-8. Po drugie, ostatni rozdział Księgi Jeremiasza, rozdział 52, jest bardzo podobny do 2 Królów 24:18-25, 30, ale w Jeremiasza 51:64 czytamy: „Słowa Jeremiasza kończą się tutaj”. Widzisz, ostatnie zdanie tego rozdziału brzmi: „słowa Jeremiasza kończą się tutaj”, a następnie w rozdziale 52 masz opis upadku Jerozolimy, który jest bardzo podobny do tego, który masz w Księdze Królewskiej. Wydaje się, że Jeremiasza 52 i 2 Królów 24:18-25, 30 pochodzą ze wspólnego źródła, które nie zostało napisane przez Jeremiasza. Istnieją niewielkie różnice werbalne w obu relacjach. Archer, który opowiada się za autorstwem Jeremiasza, znajduje na to dowód w fakcie, że Jeremiasz nie jest wspomniany w 1 i 2 Król. Wydaje mi się, że czuje, że Jeremiasz nie zwróciłby na siebie uwagi jako na autora, dlatego wyklucza wszelkie odniesienia do siebie, a to wskazuje, że to on jest autorem. Jest to jednak argument z milczenia i nie jest przekonujący. Nie wymieniono także imion innych proroków. Na przykład Ezechiel, który został wzięty do niewoli w tym samym

czasie co Jehojachin. Jonasz jest wspomniany w 2 Król. 14:25. Tak więc niektórzy prorocy są wymienieni, ale niektórzy nie; więc nie sędzę, abyś mógł wyciągnąć wiele wniosków z faktu, że Jeremiasz nie jest wymieniony jako dowód, że to on jest autorem. Tak więc istnieje niewiele twardych dowodów na to, że Jeremiasz jest autorem Księgi Królewskiej.

2. Krytyczne literackie deuteronomistyczne wydania Królów

Wśród szkół krytycznoliterackich są tacy, którzy próbowali znaleźć źródła JEDP rozszerzone poprzez Jozuego, Sędziów, Samuela i dalej do Księgi Królewskiej. Ma to dziś niewiele zwolenników, chociaż Otto Eissfeldt jest zwolennikiem tego poglądu. Ten przeddeuteronomistyczny materiał jest następnie uważany za zrestrukturyzowany i dodany przez redaktora lub redaktorów Deuteronomistic. Ogólnie przyjętą krytyczną koncepcją jest to, że istniały dwa deuteronomistyczne wydania Księgi Królewskiej. Jeden z około 600 rpn, różnie postrzegany jako krótko przed lub wkrótce po śmierci Jozjasza, a następnie rewizja z wydaniem skomponowanymi podczas wygnania do 550 rpn. Pogląd ten wymaga obszernego oddzielenia oryginalnego materiału od późniejszych interpretacji, których szczegółów nie możemy dyskutować tutaj. Jako RK Harrison *Stary Testament We wstępie* czytamy: „Rozmiar niezgody między tymi, którzy akceptują postulat dwóch redaktorów Deuteronomicznych, wskazuje na podstawową słabość tej teorii” (s. 731). Kwestia ta wywołała ogromny spór w literaturze. Analizując Kings, krytycy próbują oddzielić oryginalny materiał od późniejszej edycji Deuteronomic. Co jest bardziej oryginalnym materiałem, a zakładając, że istniały dwa wydania tej deuteronomistycznej edycji materiału i oddzielenie pierwszego od drugiego, jest to naprawdę niezwykle złożony materiał z wieloma nieporozumieniami. Każdy, kto pisze o tym książkę, ma inne wnioski, jeśli chodzi o to, jak każdy fragment jest identyfikowany jako co. Wydaje mi się, że autorem był ktoś z linii proroków. Nie znamy autora; autor jest anonimowy, ale to jest dokładnie to, co zrobili prorocy. Kings to naprawdę prorocza interpretacja

historii. I wygląda na to, że musiał istnieć prorok, który zebrał ten materiał, ale po prostu nie wiemy, kto.

Najbardziej dominującą obecnie ideą dotyczącą autorstwa jest teoria historii deuteronomicznej Martina Notha . Zobacz Martina Notha *Historia Deuteronomiczna* opublikowana w języku angielskim w 1981 r. Według Notha , grupa starożytnych zajmująca się historią deuteronomiczno-historyczną przesłała materiał pod kątem królów i ułożyła go zgodnie z zasadami deuteronomistycznej teologii historii. Jego zdaniem był tylko jeden autor całego zbioru materiałów od Powtórzonego Prawa do 2 Księgi Królewskiej. Widzicie, to naprawdę opiera się na starym poglądzie Wellhausena, że Księga Przymierza znaleziona w świątyni w czasach Jozjasza była Księgą Powtórzonego Prawa. W dużej mierze został zignorowany lub utracony. Ale nie tylko to, został skomponowany w czasach Jozjasza jako próba scentralizowania kultu w Jerozolimie. Księga Powtórzonego Prawa nie istniała aż do czasów Jozjasza. W każdym razie historyk deuteronomistyczny dodał, zdaniem Notha , Księgę Powtórzonego Prawa 1-4 jako wprowadzenie do całej swojej historii, a także Księgę Powtórzonego Prawa 29-30. Skompilował także Księgę Jozuego, Sędziów, Samuela i Królów jako prezentację teologiczną opartą na ideałach materiałów Księgi Powtórzonego Prawa. Oznacza to, że Noth , 1 i 2 Królewska była dziełem jednego autora żyjącego w okresie wygnania. Autor ten wykorzystał różne tradycje i źródła, którymi dysponuje, aby przedstawić dzieje okresu monarchii w egzystencji Izraela jako narodu zgodnie z perspektywą deuteronomistyczną. Zdaniem Notha ramy w 1 i 2 Królach powstały w tym samym czasie, gdy materiał narracyjny został uformowany w ujednoliconą kompozycję. Autor ram jest tożsamy z autorem/redaktorem materiału narracyjnego. Praca jest starannie zaplanowanym traktatem z ręki jednego autora.

Teraz, jeśli chodzi o to, nie ma z tym problemu. Inne aspekty tej teorii mają z tym wiele problemów, ale przynajmniej widzi ujednolicony plan książki. I widzi wpływ Księgi Powtórzonego Prawa w tej księdze. Wśród dzisiejszych krytycznych uczonych panuje powszechna zgoda co do tego, że 1 i 2 Księga

Królewska jest dziełem historycznym rządzonym przez Deuteronomiczny punkt widzenia, za pomocą którego ocenia się czyny różnych królów Izraela i Judy.

3. Omówienie krytycznego podejścia deuteronomistycznego i odpowiedzi

Vannoya Chociaż możemy zgodzić się z taką charakterystyką księgi, dobrze jest pamiętać o rozróżnieniu, gdy używamy określenia „deuteronomistyczny” lub „deuteronomiczny”. W kręgach krytycznych termin ten zwykle opiera się na założeniu, że Księga Powtórzonego Prawa została napisana na krótko przed reformacją za panowania Jozjasza i stanowiła podstawę tej reformacji. Idee Księgi Powtórzonego Prawa są uważane za nowe i rewolucyjne, idee, które pojawiły się w Izraelu dość późno w okresie monarchii. Czasy Jozjasza są na krótko przed końcem Królestwa Południowego, 586 pne. Istnieją oczywiście poważne obiekcje wobec takiego punktu widzenia. Nacisk w Księdze Powtórzonego Prawa na posłuszeństwo prawu z wynikającym z tego błogosławieństwem lub przekleństwem jest nie tylko w Księdze Powtórzonego Prawa, ale także w przymierzu w Księdze Wyjścia i Kapłańskiej, tak samo jak w Księdze Powtórzonego Prawa. Oczywiście ci krytyczni uczeni powiedzieliby, że Księga Wyjścia i Księga Kapłańska były w większości materiałami późniejszymi lub sprzed wygnania. Staje się to bardzo skomplikowane, jeśli nie zaakceptujesz materiału biblijnego, jaki jest nam przedstawiony, z Księgą Wyjścia, Kapłańską i Powtórzonego Prawa jako oryginalnie z czasów Mojżesza.

Jednak szkoła krytyczna również przywiązuje dużą wagę do tego, co uważa się za Deuteronomiczny wymóg centralizacji kultu w Jerozolimie, co wymagało zniszczenia wyżyn w całym kraju. Ten wymóg centralizacji jest rzekomo nauczany w Księdze Powtórzonego Prawa 12 i pojawił się około 621 r pne Jest to odrębny temat do dyskusji, czy Księga Powtórzonego Prawa 12 naprawdę wymaga jednego sanktuarium, aby dozwolone było jedyne prawowite oddawanie czci przy jednym centralnym ołtarzu, a wszystkie inne ołtarze są *per se* nielegalne.

Nie sędę, że tak mówi Księga Powtórzonego Prawa, ale taki jest pogląd na to podejście.

Z krytycznego punktu widzenia wymóg ten stał się następnie podstawowym standardem, według którego oceniano każdego króla. Należy jednak zauważyć, że nie jest tak jasne, czy Księga Powtórzonego Prawa 12 wymaga centralizacji kultu. A ponadto, jeśli ktoś zaakceptuje ogólne krytyczne stanowisko w sprawie Powtórzonego Prawa i datę jego autorstwa, to musi postrzegać ocenę wcześniejszych królów według tego późnego standardu jako sztuczny i zniekształcony sposób oceny ich panowania. Innymi słowy, jeśli Księga Powtórzonego Prawa nie istniała aż do czasów Jozjasza, jak można ocenić panowanie, powiedzmy, Roboama, pierwszego króla Królestwa Południowego, na podstawie Księgi Powtórzonego Prawa, jeśli Księga Powtórzonego Prawa nie istniała w 931 pne? Jak mógłbyś ocenić panowanie Reoboama na podstawie Księgi Powtórzonego Prawa, gdyby Księga Powtórzonego Prawa istniała dopiero 300 lat później, w 621 roku pne?

Tak więc, jeśli akceptujesz to krytyczne stanowisko i datę 621 dla Księgi Powtórzonego Prawa, musisz postrzegać ocenę wcześniejszych królów według tego późnego standardu jako sztuczny i zniekształcony sposób oceny ich panowania. Deuteronomistycznego pisarza historii należy postrzegać jako bardziej zainteresowanego teologią niż faktami historycznymi. Tak więc jego pisarstwo staje się historią teologiczną w tym sensie, że jego teologia wymaga zniekształcenia tego, co faktycznie się wydarzyło. Na przykład Wellhausen wypowiedział się na temat podziału królestwa i ustanowienia ośrodków kultu w Betel i Dan przez Jeroboama I: przeciwko nim jako grzech tylko przez późniejszych Żydów. W tamtym czasie religia nie stawiała żadnych przeszkód na drodze do ich rozdzielenia; wręcz przeciwnie, faktycznie sugeruje, że ją promował. Kult jerozolimski nie był jeszcze uważany za jedyny prawomocny. To, co ustanowił Jeroboam w Betel i w Dan, zostało uznane za równie słuszne. Wizerunki bóstw były wystawiane we wszystkich trzech miejscach i rzeczywiście

w każdym miejscu, w którym znajdował się dom Boży”. Innymi słowy, rzekomo rzeczywista sytuacja w czasach Jeroboama znacznie różniła się od jej przedstawienia w historii Deuteronomistycznej.

To zmusza Wellhausena do zakwestionowania prawdziwości całej historii męża Bożego z Judy, który przemawiał przeciwko ołtarzowi Jeroboama w 1 Król. 13. Widzisz, ten mąż Boży z Judy w 1. Król. 13 odchodzi i potępia ten ołtarz w Betel . Cóż, jeśli w tamtych wczesnych czasach nie było żadnej idei centralizacji kultu, co według Wellhausena było wymagane przez Księgę Powtórzonego Prawa, która nie istniała w tamtym czasie, dlaczego mąż Boży z Judy miałby iść dalej i potępiać czczenie? przy ołtarzu w Betel? Cóż, Wellhausen uważa, że nie. Uważa, że jest to konstrukt z późniejszych czasów, próbujący cofnąć się w czasie do teologii Powtórzonego Prawa. Ta historia została rozwinięta, aby zasugerować, że ten pomysł był starożytnym pomysłem, podczas gdy w rzeczywistości tak nie było. Zmusza to Wellhausena do zakwestionowania prawdziwości całej tej historii, co czyni. Uważa, że to się nigdy nie wydarzyło.

W innym miejscu Wellhausen może powiedzieć o deuteronomistycznej rewizji 1 i 2 Księgi Królewskiej: „Ta rewizja jest, jak spodziewamy się znaleźć, obca materiałom, na których opiera się dzieło, więc jest to dla nich przemoc”. Mówi o faktach zawartych w tej księdze, nie tylko osądzanych, ale także ułożonych zgodnie z Jozjańską Księgą Powtórzonego Prawa. Wszystko to zostało zrobione, aby dać ludziom na wygnaniu teologiczne wyjaśnienie ich stanu. Oznacza to jednak, że wszędzie tam, gdzie w tekstach sprzed czasów Jozjasza znajdowały się idee i punkty widzenia Deuteronomii, uważano je za wtórne wstawki i zniekształcenia tego, co faktycznie się wydarzyło. To tyle jeśli chodzi o autorstwo na ten moment. Wrócimy do tego później.

4. Roczniki królów używane jako źródła

Ponieważ 1 i 2 Księga Królewska obejmują tak długi okres czasu, można się spodziewać, że autor korzystał z różnych źródeł materiału historycznego,

którymi dysponował. Wydaje się, że była to historia królów Izraela i historia królów Judy, często określana jako „księga kronik królów Izraela” lub księga kronik królów Judy”.

Spójrz na 1 Królów 14:19. Otrzymujesz to odniesienie, które jest używane dość regularnie. 1 Królewska 14:19 mówi po omówieniu Jeroboama: „Inne wydarzenia z panowania Jeroboama, jego wojny i sposób, w jaki rządził, są zapisane w księdze kronik królów Izraela”. Dlatego pisarz odsyła swoich czytelników do innego źródła, które prawdopodobnie było czymś dostępnym, gdyby ktoś chciał uzyskać więcej informacji. 1 Królewska 15:23 podaje inne źródło : „Jeśli chodzi o inne wydarzenia panowania Asy, wszystkie jego osiągnięcia, wszystko, co zrobił i miasta, które zbudował, są opisane w księdze kronik królów judzkich”. W 1 i 2 Księdze Królewskiej znajdują się 33 odniesienia do tych dwóch źródeł. Nawiązań było całkiem sporo. Więc kiedy dojdiesz do księgi kronik królów Izraela, to jest północ. Nie może odnosić się do Kronik. Wygląda na to, że istnieją dwa źródła, prawdopodobnie akta sądowe lub coś w tym rodzaju, które były w jakiś sposób przechowywane i były dostępne i znane. W Kronikach jest też mowa o wielu źródłach. I może być tak, że autor Kronik miał jakiś dostęp do 1 i 2 Księgi Królewskiej – jest to możliwe, ponieważ Księga Kronik została napisana później.

Rodzi się oczywiście pytanie o naturę tych dwóch źródeł. Należy zauważyć, że wzmianki o nich zaczynają się dopiero po podziale królestwa i że przypuszczalnie były to źródła, które zaczęły się w tym momencie. Nie jest jednak jasne, czy były to oficjalne roczniki dworskie, czy też jakaś historia spisana przez kogoś, kto miał dostęp do oficjalnej kroniki dworskiej. Zwolennicy tego ostatniego poglądu twierdzą, że sprawa odniesienia do nich zakłada, że były one dostępne dla każdego, kto chciał się z nimi zapoznać. Nie można tego powiedzieć o oficjalnych kronikach sądowych. Kto jednak wie, jak łatwo można było uzyskać takie materiały? Nasuwa się również wątpliwość, czy oficjalne kroniki dworskie zawierały wzmiankę o spisku mającym na celu zdobycie władzy królewskiej. 1

Królewska 16:20 mówi: „Co do innych wydarzeń panowania Zimriego i buntu, który przeprowadził, czy nie są one zapisane w księgach królów Izraela?” Tak naprawdę niewiele wiemy o tym, jakie były te źródła, ale są one wielokrotnie przywoływane.

Do historii Salomona wykorzystano inne źródło, o którym mowa w 1 Król. 11:41 jako „Księga Roczników Salomona”. Tutaj jeszcze trudniej jest określić charakter tego, kto pisze. Niektórzy twierdzą, że była to czysto pragmatyczna, propagandowa praca. Inni twierdzą, że była to historia, która zawierała wyłącznie polityczną relację z panowania Salomona. Inni twierdzą, że jego treść była szersza niż tylko materiał polityczny. Toczą się długie dyskusje na ten temat, ale nie ma podstaw do wyciągania solidnych wniosków. Ale jest jeszcze inne źródło, Księga Roczników Salomona, o której mowa w 1 Król. 11:41. Jest wysoce prawdopodobne, że autor Królewskich miał dostęp do innych źródeł, których wyraźnie nie wymienia. Dzieje się tak zwłaszcza w przypadku materiału z Księgi Królewskiej, którego nie można by się spodziewać po kronikach dworskich, jak na przykład obszerne narracje dotyczące proroków Eliasza i Elizeusza. Nie jest możliwe ustalenie, czy materiał tego rodzaju pochodzi z jednego źródła, czy też z różnych odrębnych przekazów proroczych.

Ogólnie rzecz biorąc, większość uczonych skłania się ku temu drugiemu stanowisku. HH Rowley określa te źródła jako prorocze biografie. Mówi, ile z nich zostało użytych, nie możemy powiedzieć. Ale oprócz cykli opowieści dotyczących Eliasza, Elizeusza i Izajasza znajdujemy historię Micheasza w 1 Krl 22. Wydaje mi się, że poza oficjalnymi kronikami dworskimi pisarz musiał mieć dostęp do jakiegoś Eliasza i tych proroków, i wykorzystali cały ten materiał razem, pisząc tę książkę. Ale nie mamy wielu twardych dowodów, aby dokładnie wiedzieć, jakie były te źródła i ile ich było.

3. Data powstania

Po trzecie, data kompozycji. Musiało zostać napisane po ogłoszeniu uwolnienia Jehojachina z więzienia w Babilonie i, co za tym idzie, jego honorowego stanowiska w Babilonie aż do śmierci. Nie znamy daty śmierci Jehojachina. Ale w każdym razie było to po śmierci Nabuchodonozora i sukcesji Evilmerodacha na tronie, około 562 rpn. Tak więc jakiś czas, prawdopodobnie niedługo po 562 roku, jest najwcześniejszym okresem, w którym księga mogła zostać napisana, ponieważ zawiera ona materiał.

Istnieją jednak względy, które skłoniły niektórych do uznania ostatecznego materiału w księdze za dodany do wcześniejszej oryginalnej kompozycji. W wielu przypadkach mówi się, że pewne rzeczy z okresu przed wygnaniem istnieją „do dziś”. Niektórzy uważają, że wskazuje to na kompozycję z czasów przed wygnaniem. Na przykład w 1 Król. 8:8 czytamy o drążkach, które były używane do przenoszenia arki. Te słupy były tak długie, że ich końce można było zobaczyć ze świętego miejsca z przodu wewnętrznego sanktuarium, ale nie na zewnątrz świętego miejsca, i „Są tam do dziś”. Widzicie, to jest powiedziane w 1 Król. 8:8. Po zniszczeniu świątyni i utracie arki już tak nie było.

W 1 Król. 9:20-21 czytamy, że Salomon zwerbował ludzi pozostawionych przez Hetytów, Amorytów, Peryzzytów, Chiwwitów i Jebusytów jako niewolników „jak to jest do dnia dzisiejszego”. Z natury rzeczy obowiązywało to tak długo, jak długo istniało królestwo Judy. Stwierdzenia w 1 Król. 12:19, że Izrael buntuje się przeciwko domowi Dawida „aż do dziś” i 2 Król. Królestwo Judy. Inne podobne odniesienia są mniej problematyczne, niemniej jednak razem wzięte wydają się lepiej pasować do pisarza, który żył w Palestynie w czasach przed wygnaniem niż w Babilonie w czasach po wygnaniu.

Jeśli ktoś zaakceptuje możliwość pracy przed wygnaniem dodanej w czasie po wygnaniu, to pytanie brzmi: kiedy powstała praca przed wygnaniem? Kiedy zauważy się, że odniesienie do źródła Kroniki Królów Judy jest cytowane w odniesieniu do panowania króla Jojakima, ale nie ma go w odniesieniu do jego następców, Jehojachina i Sedekiasza. Istnieją zatem powody, by przypuszczać, że

pierwsza kompozycja powstała w okresie między śmiercią Jehojakima a zburzeniem Jerozolimy w 586 rpn. Innymi słowy, w ostatnich latach przed niewolą. Wniosek jest następnie opisany jako żyjący w czasie wygnania. Chociaż jest to możliwy punkt widzenia na datę i autorstwo, opiera się on w dużej mierze na stwierdzeniach „do dnia dzisiejszego”. Alternatywą jest potraktowanie tych stwierdzeń jako pochodzących z oryginalnego źródła, a nie ostatecznej kompilacji Kings.

Uwaga 2 Kronik 5:9 w porównaniu z 1 Królów 8:8. 2 Kronik 5:9 mówi: „Te drążki były tak długie”, to są drążki podtrzymujące arkę, „że ich końce wychodzące z arki można było zobaczyć z przodu wewnętrznego sanktuarium, ale nie z zewnątrz miejsca świętego, i są tam do dziś”. 1 Królewska 8:8, „Te słupy były tak długie, że ich końce było widać ze świętego miejsca przed wewnętrznym sanktuarium, ale nie z zewnątrz świętego miejsca, i nadal tam są”.

Zwróćmy teraz uwagę na porównanie 2 Kronik 5:9 z 1 Król. 8:8. Kroniki z pewnością były post-wygnaniem. Jednak sformułowanie jest to samo. Najbardziej prawdopodobnym wyjaśnieniem jest to, że kronikarz po prostu zacytował swoje źródło, czyli 1 Król. Dlaczego kompilator/autor Kings nie mógł zrobić tego samego ze swoimi źródłami? Złagodziłoby to problem postulowania redakcji wcześniejszej Księgi Królewskiej przez wygnanego redaktora i zachowało jedność kompozycji jednego autora żyjącego na wygnaniu, korzystającego z różnych źródeł, którymi dysponował. Innymi słowy, stwierdzenia „do dnia dzisiejszego” mogą być oświadczeniami źródła, które pisarz po prostu cytuje, a nie stwierdzeniem „do dnia dzisiejszego” rozciągającym się na ten okres wygnania.

Jeśli tego nie mówisz, prawie musisz powiedzieć, że część książki została napisana przed wygnaniem; ale ta ostatnia sekcja dotycząca uwolnienia i uwolnienia Jehojachina została dodana później przez redaktora. Ale sposobem na obejście tego jest ta sugestia. Terminus *ante quem*, przed którym jest koniec niewoli babilońskiej, 539 pnc Nie ma wzmianki o tym końcu ani żadnej wskazówki, że jest bliski. Książka musiała więc osiągnąć ostateczną formę przed

tym czasem. Choć jest to argument z milczenia, który często nie przekonuje, w tym przypadku powrót z niewoli ma tak ogromne znaczenie, że autor, który go relacjonował, nie mógłby przemilczeć jego końca, gdyby już się zmaterializował. Wydaje się całkiem pewne, że końca niewoli jeszcze nie widać i nic na to nie wskazuje.

Myślę, że zakończę w tym momencie, mam jeszcze jedną ulotkę, aby pójść nieco dalej z niektórymi materiałami wprowadzającymi, którym zajmiemy się prawdopodobnie w pierwszej godzinie przyszłego tygodnia, a potem przejdziemy do Księgi Królewskiej.

Przepisywane przez Kate Tortland
Z grubsza zredagowany przez Teda Hildebrandta
Edycja ostateczna autorstwa dr Perry'ego Phillipsa
Ponownie opowiedziane przez dr Perry'ego Phillipsa